

Dr. Dózsa József (1933-2014)

2014. május 30-án vettünk végső búcsút dr. Dózsa József erdőmérnök-tanártól a szegedi Belvárosi temetőben, aki 1970-76 között volt az ásothalmi Bedő Albert Erdészeti Szakképző Iskola igazgatója. Az

ásothalmi iskola részéről Andrésiné dr. Ambrus Ildikó igazgató az alábbi gondolatokkal búcsúzott:

A halál mindig fájdalmas, felkavaró és megdöbbentő, még akkor is, ha számítunk rá, akkor is, ha tudjuk, hogy mindenki számára a legjobb megoldást kínálja a gyötrelmek megrövidítésével. És akkor is, ha tudjuk, hogy a halál nem egyéb, mint változás a lét forgatagában. Születünk és elmegyünk.

Kedves Jóska Bácsi! Erzsike kérésére próbálom Tőled elbúcsúzni. Nagyon nehéz ilyenkor megszólalni, elköszönni egy olyan vidám, életerős embertől, amilyenek Téged ismertelek. Engedd meg, hogy ez a búcsú egy kicsit személyes legyen, és életed egy szakaszához kapcsolódjon. Életednek azon szakaszához, amely mindkettőnk számára valami csodálatosat teremtett. Ez pedig nem más, mint az ásothalmi erdészeti szakiskola. 1961-ben kerültél az ásothalmi erdészeti szakiskolába erdőmérnök-ként. Erdőművelést és vadgazdaságtant tanítottál, közben pedig elvégezted a mérnök-tanári szakot Gödöllőn, és kandidátusi fokozatot szerezted. 1970-1976 között az ásothalmi szakiskola igazgatójaként tevékenykedtél. Irányításod alatt a tantestületben kiegyensúlyozott, jó légkör uralkodott. Segítő-kész, tenni akaró kollégákkal dolgoztál, olyan közösséget teremtettél, amelyben nemcsak a munka, hanem az emberi kapcsolatok, a baráti együttlétek is meghatározóak voltak.

1986-ban ismertelek meg, akkor, amikor én is Ásothalomra kerültem. Te akkor már a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola biológia tanszékének tanszékvezetője voltál. Az első találkozásunk a fadományos munkáidhoz kötődött, hiszen fiatal erdőmérnök-ként én is kutatásokat kezdtem az ásothalmi erdőkben. Segítségedet, tapasztalataidat kamatoztatni tudtam, amelyért ma is hállával tartozom. Aztán egyre többször találkoztunk. Eleinte úgy, mint az a tanszékvezető tanár, aki fontosnak tartotta, hogy a főiskola biológia szakos hallgatói megismerjék a megye egyik legnagyobb agrártörténeti emléket, az ásothalmi erdészeti szakiskolát, hiszen minden évben kihoztad diákjaidat ide Ásothalomra.

Aztán amikor igazgató lettem, még többet találkoztunk. Számos osztálytalálkozáson, Ásothalmon és az ország távolabbi pontjain is szívesen hallgattam a visszaemlékezéseidet, történeteidet, amelyek mindig vidámsággal, életörömmel, optimizmussal voltak tele. Aztán ahogy teltek az évek, betegséged már nem tette lehetővé, hogy minden találkozáson végig ott legyél, de Gábor fiad szinte minden

alkalommal kihozott Erzsikével együtt, és ha csak kicsit is, de mindig tudtad köszönteneni a régi diákjaidat. Egyik alkalommal így köszöntél el a volt diákjaidtól: „*Jövőre veletek ugyanitt, vagy másból, de újra találkozunk*”. Ezek a sorok mindig mélyen érintettek, és az igazi értelmét csak most értettem meg.

Az utolsó ásothalmi utad azt hiszem a szakiskola alapításának 130 éves évfordulójára szervezett ünnepség volt, tavaly novemberben. Akkor tudtalak még köszönteneni az Alma máterben egy csokor virággal, jelképesen megköszönve azt a munkát, amit kedves feleségeddel, Erzsikével együtt tettetek az iskoláért. Tudom, hogy számodra, az iskola nagyon fontos volt, és életedek egyik meghatározó szakaszát jelentette. A többször hallott ars poeticádat „*Embernek lenni és annak maradni most és mindörökké*” Ásothalmon a szakiskolában tanultad, és ezt az ars poeticát hagyta örökül mindannyiunknak.

Személyedben széles érdeklődési körű, európai műveltségű, mély humánumú embert veszítettünk el, de kezded munkáját, átadott tapasztalataidat nem hagyjuk veszni, amit pedig ránk, szakmai utódaira hagytál, köszönjük. Egy Öreg Tölgy kidőlt, de az Erdő él tovább, őrzi emlékedet és dicsérei munkádat.

Kedves Jóska Bácsi! Szabó Magda soraival köszönök el Tőled magam és az ásothalmi erdészeti szakiskola dolgozói nevében: „*Csak azok bálnak meg, akik egész életükben nem csináltak semmit. Aki tett valamit, nem magáért, hanem másokért, mindenkéért, az megmarad.*”

Emlékedet megőrizzük! Nyugodj békében! Isten Veled!

Andrésiné dr. Ambrus Ildikó

Járasi Lőrinc (1929-2014)

2014. október 5-én váratlanul elhunyt dr. Járasi Lőrinc erdőmérnök, a Miskolci Erdőfelügyelőség nyugalmazott igazgatója. A rövid, szomorú hír hallatán – a megdöbbenést követően – végig gondoltam, hogy tulajdonképpen ki is volt ő, a régóta nyugdíjba vonult, de az erdészettörténeti kutatómunkát haláláig folytató kolléga?

Életútja adatfelsorolás-szerű tömörséggel az alábbiakban foglalható össze.

Járasi Lőrinc 1929. december 26-án született Sátoraljaújhelyen, erdész családban.

Természetszeretetét otthonról, a torzsási erdészlelkéből hozta. Járasi János erdész két fia is az erdőmérnöki pályát választotta.

Ha Lőrinc a sárospataki diákeveiről mesélt, sosem maradt ki a cserkészlet és azon belül az erdei kirándulások élménye.

Ezeket hallgatva természetesnek vettük, hogy a középiskolai érettségit követően az erdőmérnöki pályát választotta. A humán tárgyak – elsősorban a történelem – iránti fogékonysága és érdeklődése egész pályáját végig kísérte. Erdészettörténeti kutatásai, annak eredményei önmagukban is jelentős szakmai munkásságként értékelhetők.

Erdőmérnöki diplomáját 1952-ben kapta meg. Szakmai pályafutását a zempléni hegyek között kezdte meg. A Sátoraljaújhelyi Állami Erdőgazdaság Erdőhorvati Üzemegységénél lett gyakornok.

1953-ban már Ő volt az üzemegységből kialakított Erdőhorvati Erdészet vezetője.

1955-ben a Sátoraljai Állami Erdőgazdaság jogutódjaként megalakított Zemplén-hegységi Állami Erdőgazdaság központjába került. Fahasznaleti csoportvezetőként felelt a fahasználati munkák központi irányításáért és fejlesztéséért.

Már fiatalon elnyerte munkatársai megbecsülését, szeretetét.

1956. októberében Őt választották meg a vállalati Munkás Tanács elnökének. (Természetesen ez nem maradhatott következmények nélkül s decemberben néhány hétig nem állt módjában munkába járni.)

Szakmai tevékenysége során mindig az erdőgazdálkodási munkák fejlesztésének fontosságát tartotta szem előtt. Munkáját mindig az újra, a jobbra való törekvés jellemezte.

Munkatársaival, a motorfűrészes fakitermelés bevezetése és széleskörű elterjesztése terén végzett eredményes munkát.

1967-től az erdőgazdaság műszaki és anyaggazdálkodási osztályának lett a vezetője. Ebben a beosztásában az erdészeti szállítás és erdőfeltárás fejlesztése a feladata. Felismerte annak a jelentőségét, hogy megfelelő erdőfeltárás nélkül nem lehet korszerű erdőgazdálkodást folytatni.

Számos, fontos erdőgazdasági feltáró út tervezése és megvalósítása köszönhető munkájának.

Az állami erdőgazdaságok 1969. évi átvezetését követően a Borsodi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdasághoz került. Felkészültségére, széleskörű ismereteire való tekintettel – kiemelt mérnöki besorolással – a nagyvállalat igazgatójának közvetlen szakmai tanácsadója lett. Részt vett a megye közjóléti fejlesztési terveinek elkészítésében. Szerteágazó feladatai ellátása közben szerkesztette az erdőgazdaság üzemi lapját, erdészettörténeti kutatásokat végzett. Aktív tagja volt az Országos Erdészeti Egyesületnek.

Vezetőségi tagja volt az OEE Erdészettörténeti Szakosztálynak, később pedig bekapcsolódott az Erdők a Közjóért Szakosztály munkájába is.

1975-ben kérte áthelyezését a Miskolci Állami Erdőrendezőséghez, ahol a Miskolci Erdőfelügyelőség vezetője lett. Ebben a beosztásában sokat tett az erdőfelügyeleti munka színvonalának emeléséért, az erdőgazdálkodó szervezetekkel való kapcsolatok javításáért. Közben folytatta erdészettörténeti kutató munkáját is. 1977-ben sikeresen védte meg a Zemplén-hegységi erdők hasznosításáról szóló doktori értekezését.

Az erdőrendezőségek 1979. évi átszervezését követően a MÉM Erdészeti és Faipari Hivatalának elnöke dr. Járasi Lőrincet kinevezte a B.-A.-Z. megyei illetékességgel, önálló intézményként megalakult Miskolci Erdőfelügyelőség igazgatóhelyettesévé.

Akik csak ismerték természetesnek vették, hogy az igazgató 1985-ben bekövetkezett halálát követően, őt nevezték ki az Erdőfelügyelőség igazgatójává. Vezetése alatt

tovább emelkedett az erőfelügyeleti munka hatékonysága, minősége.

Hosszú időn át kifejtett magas színvonalú szakmai és egyesületi tevékenységét az Országos Erdészeti Egyesület 1988-ban Bedő Albert emlékérem adományozásával (Bedő-díjjal) ismerte el.

1990. szeptember 30-ával saját kérésre alapján nyugdíjba vonult.

Az erdészeti szakmával ezután sem szűnt meg a kapcsolata. Egy ideig nyugdíjasként segítette az erdőfelügyelőség munkáját, majd a B.-A.-Z. megyei Kárpótlási és Kárrendezési Hivatal csoportvezetőjeként az erdő és más termőföldek árverés útján való privatizálásának előkészítését végezte.

Tovább folytatta erdészettörténeti kutatásait. Munkájának eredményeit kéziratokban olvashatjuk, vagy tudományos színvonalú és gyakorlati célokat is szolgáló kiadványokban jelentette meg. Sok tanulhattunk előadásából is.

Nagy átfogó munkái a „A Zempléni-hegységben folyó erdőgazdálkodás történeti áttekintése 1945-től napjainkig”, és az „Erdőgazdálkodás Bánkúttól Nagy-Milicig”. Szívesen vállalkozott kisebb térségek, vagy akár egyes települések, elsősorban az erdőgazdálkodással kapcsolatos történelmi múltjának feldolgozására. Ilyen például, az „Erdőgazdálkodás Telkibányán”, „A regéci vár és környéke” és folytathatnánk Háromhuta, Füzéradvány, a Lillafüredi Palota Szálló történetével stb.

A szakmai életét e rövid és korántsem teljességre törekvő összefoglalásából is egyértelmű, hogy dr. Járasi Lőrinc kollégánk és volt munkatársunk erdőmérnöki oklevele megszerzésétől egészen haláláig a magyar erdőket, a magyar erdőgazdálkodást, az erdészeti ismeretterjesztést szolgálta. Munkája, szakmai életútja pedig tanítás és példamutatás mindnyájunk számára, amiért elismerés és köszönet illeti.

Kedves Lőrinc mi most egy időre elbúcsúzzunk Tőled, de nem felejtünk el.

Isten áldjon!

dr. Járasi Lőrincet gyászoló családja, rokonai, volt munkatársai, kollégái, barátai és tisztelői jelenlétében, Háromhuta, a közep-hutai temetőben helyezték örök nyugalomra 2014. október 12-én.

Steiner József

Jermy Tibor (1917-2014)

2014. szeptember 23-án, életének 98. évében elhunyt Jermy Tibor akadémikus, a rovarökológia és biológiai növényvédelem világhírű szakteikintéje. 1917. január 31-én, Lőcsén született. Édesapja, Jermy

Sándor mérnökember volt, az Államépítészeti Hivatal alkalmazásában állt. A múlt század elején részt vett az Ótátrafüredet a Csorbatóval összekötő út (akkor még szekérút) kitérésében. A trianoni diktátum Zalaegerszegre, majd Budapestre sodorta a családot. Jermy Tibor 1942-ben, Budapesten szerezte

természetrajz-kémia szakos tanári oklevelét. 1949-től 1978-as nyugdíjazásáig a Növényvédelmi Kutatóintézetében (ma: MTA ATK Növényvédelmi Intézet) tevékenykedett. Az utolsó 9 évben, mint az intézet igazgatója.

Ragyogó elméjét, szellemi frissességét egészen idős koráig megőrizte. 90 évesen még e-mailen kért, hogy küldjek el neki bizonyos, gubacsdarazsakkal foglalkozó közleményeket, mert ebben a témakörben még vannak pótolni valói. Keveseknek adatik meg, hogy 7 évtizedet is meghaladó kutató pályát futhassanak be. Jermy Tibor élt a lehetőséggel, és kihasználta ezt a ritka adományt. Korszakformáló tudós, kiváló tanító és mentor volt. Ma már számos, 1-2 emberrel több fiatalabb tanítványa is nemzetközi elismertségnek örvend.

Nemzetközi konferenciákon, magyar résztvevőként magam is tapasztaltam, hogy már az is „jó pontnak” számított, hogy ismerem Jermy Tibort. A rovarökológia egyik szintén nagyrabecsült amerikai tudósa egyszerűen „világító fátylaként” említi őt. Még azok is a legnagyobb elismerés hangján szóltak róla, akik bizonyos nagyívű szakmai kérdésekben (pl. koevolúció) az övétől eltérő véleményt képviseltek.

Ugyan maga biológus volt, ízig-vérig entomológus, aki elsősorban a növényvédelmi állattan, a kísérletes rovartan és az agroökoszisztéma kutatás területén tevékenykedett, de munkásságának sokat köszönhet az erdészettudomány is. Az 1950-es években ugyanis ő kezdeményezte a Mezőgazdasági Fénycsapda Hálózat létrehozását. Ennek „fiatalabb testvéreként”, az ő útmutatására is alapozva jött létre a máig is működő Erdészeti Fénycsapda Hálózat, ami a mai napig az ún. „Jermy-típusú” fénycsapdákat használja. Több százra rúg azoknak a tudományos közleményeknek, szakkikkeknek, értekezéseknek a száma, amik közvetve Jermy Tibornak is köszönhetik megszületésüket.

Briliáns tudós és kiváló ember volt. Nyugodjék békében!

Csóka György

NAIK ERTI

Erdővédelmi Osztály

Kanyó László (1932-2014)

A Fejér megyei Gyűrőn született 1932. június 19-én. Édesapja református kántortanító volt, édesanyja a családot látta el.

Először az Esztergomi Erdőgazdasági Középiskolában tanult, majd a Sopron-

ba áthelyezett technikumban fejezte be tanulmányait, 1952-ben.

A technikumból kikerülve a Nyírségi Állami Erdőgazdaság Jánkmajtisi erdészetéhez helyezték ki erdészettervezői beosztásba. Innen vonult be katonának is 2 évre. A szolgálat letelte után Sárosdon volt műszaki vezető, de a szatmári erdők, a táj, az emberek, annyira mint az itteni sár - megragadták, hogy ide vágott vissza. Ismerősök segítségével 1957-

ben visszakért Jánkra, erdészettervezetőnek. Időközben megnősült, feleségével Erzsikével 57 évig élt boldog házasságban. Két gyermekük született Anikó és László.

Nagy szükség volt a jó szakmai és vezetői kvalitásokkal rendelkező emberre. Ő az volt. A háború előtt a térségben állami erdőgazdálkodás nem folyt. Az uradalmi erdők zömmel sarjzatossá váltak, ezért, a – főleg – kocsányos tölgy állományokat magere-detűre kellett lecserélni. Ehhez felkészült szakemberek kellenek. Folyamatosan küldte szakiskolába az erdő- és ún. biztonsági örököt. Akiket aztán az iskolából kikerülve, itt a gyakorlati életben tovább képezett. Gyakorlati voltak a kerületek közös bejárásai, egymás munkáinak helyszíni megtekintései, kiértékelései, mindenki okulására.

1968-ban az „Új (és Nagy) Gazdasági Mechanizmus” idején, több erdőgazdaságot összevontak, köztük a Hajdúságot a Nyírséggel és létrejött a FEFAG. Az erdészetek sem maradtak ki ebből. A jánkiból és vásárosnaményiből Fehérgyarmaton szerveztek egy újat, melyet aztán nyugdíjba vonulásáig vezetett.

Precíz ember volt. Megkövetelte a pontos és időben elvégzett munkát. Mindent dokumentált, lejegyzetelt, úgy tartotta: „aki papírra esik, az puhára esik”.

Sokat dolgozott az erdők feltárságának javításán, hiszen a szatmári és beregi talajokon, ha az „esőt meglátták”, már nem lehetett közlekedni, csak gyalog. Az a mondás járta ősszel: „marék eső, köböl sár”. A kitermelt faanyagot pedig az erdőből ki kellett szállítani. Kiharcolta, hogy az erdészetek minden kerületében legyen melioráció, legyen járható utak, nyiladékok, ezeket övezze árok rendszer, legyen vízkormányzás. Az erdőművelés volt a „kedves gyermeke”. A szatmári, beregi termőhelyen pedig lehetett „gyakorolni, alkotni”. A kötött, glejes, levegőtlen talajon erdőt felújítani, telepíteni szakmai kihívást jelent mind a mai napig.

Az 1988-ban átvett területekből Kisnamény határában elindított 360 ha erdőtelepítést, amit már az utódok fejeztek be.

Szívügye volt a tuskózás nélküli erdőfelújítás elfogadtatása, rendszerbe állítása, ami sikerült is. A tölgyet közel negyven éve tuskózás nélkül újítjuk fel.

Az 1970-es árvíz után az erdészettervezéshez mérten segített a helyreállításban. A város nagyobb parkjainak tervezése, kialakítása, létrehozása is nevéhez fűződik.

Nemcsak ő, családja is imádta a természetet, rendszeresen járták, fedezték fel együtt a szatmár-beregi erdők csodáit, a város melletti Túr-parti „Birhót”, a kömörői „Vén fenyvest”, a túrricsei kapotnyakos tölgyeseket, a bockereki „Hamvas” tavat, a „Göntét”, az erdésztsírokat, a dédai bükköket, a lónyai „Kírvát”.

1990. január 1-től volt nyugdíjas. Csendes, visszavonulva élt párjával, a gyerekek segítségével, az unokák nevelésére koncentrálna. Egyik unokája néhány év múlva folytatja a nagyapa imádott szakmáját és erdőmérnök lesz. E földi világból 2014. 03. 30-án távozott el, csendesen. Szeretett református szertartás szerint búcsúztat el tőle, a Budaörsi Újtemetőben.

A **B.F.R.A.**, nyugodj békében!